Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok 9. Warszawa, 29 sierpnia 1931 roku. № 34—35

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 605-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

Raporty Ligi Przeciwników Prohibicji o ruchu antialkoholowym.

(Ciąg dalszy).

Danja. Według urzędowych danych statystycznych spożycie alkoholu w Danji w roku 1930 wykazuje zasadniczo spadek w porównaniu do lat ubiegłych. W przeliczeniu na alkohol stuprocentowy spożycie wynosiło 2,60 litra rocznie na jednego mieszkańca. Spadek dotyczy prawie wyłącznie napojów destylowanych (wódka, okowita i inne trunki). Spożycie tych napojów wynosiło 0,53 litra alkoholu 100% w roku 1930, a w 1929 dochodziło do 0,59. Cyfry te udawadniają, że ostatnia podwyżka opodatkowania, wprowadzona 22 marca, nie pozostała bez wpływu. Pozatem w Danji, tak jak i we wszystkich innych krajach, kryzys gospodarczy również wpłynął na spadek spożycia alkoholu.

Jeżeli zestawimy spożycie alkoholu w ostatnich latach po wojnie stwierdzić musimy, że ogólne spożycie zmniejszyło się i wynosi $^2/_3$ wysokości spożycia przedwojennego. Spadek ten dotyczy przeważnie napojów mocnych w szczególności trunków wyrabianych w kraju (wódki i okowity).

Trudno jest wysnuć z cyfr statystycznych postęp osiągnięty w tym okresie w ogólnym stanie trzeźwości, gdyż statystyka odnosząca się do zagadnień natury społecznej i hygienicznej daje informacje niedostateczne, co do ilości wypadków nadużyć alkoholu. Wszyscy jednak zawodowi eksperci centralnej administracji, jako to policji i służby hygieny publicznej, jednogłośnie twierdzą, że umiarkowanie poczyniło znaczne postępy i rzadko tylko stwierdzono nadużycia alkoholu, z poważnemi skutkami. Ta ocena zresztą zgadza się w zupełności z ogólnem wrażeniem, jakie się odniosło z obserwacji życia codziennego.

W tych warunkach trudno jest ruchowi antialkoholików głosić tezę, że prohibicja jest niezbędną lub że conajmniej pewne metody prohibicyjne winny być wprowadzone przez prawo w stosunku do napojów alkoholowych. To też antialkoholicy od kilku lat zaprzestali walki o wprowadzenie całkowitej prohibicji. Porzucając ten cel skoncentrowali swoje wysiłki, by wprowadzić w Danji system lokalnych prohibicji wprowadzony ongiś, jak wiemy, do prawodawstwa amerykańskiego. Metoda ta ma na celu drogą plebiscytów za lub przeciw prohibicji wprowadzać zakazy alkoholu w oddzielnych gminach lub też w pewnych okręgach administracyjnych większych. Kilkakrotnie już projekt taki był wnoszony do Izby niższej i za każdym razem odsyłano go do Komisji. Trzeba zaznaczyć, że pewna ilość członków parlamentu była przychylnie usposobiona do ruchu antialkoholowego nagół jednak musimy stwierdzić, że projekt nie cieszył się uznaniem parlamentu. Przeciwnicy prohibicji, złączeni w specjalnym związku, nie mieli dużo trudności w wyszukaniu luk i wad, jakie wspomniany projekt posiada. Związek przedsięwziął silną walkę z projektem i scharakteryzował go jako prawo ukrywające prohibicję. Zresztą nie bez racji udowodniono, że wyniki prohibicji lokalnej będą, bezwątpienia, tak samo szkodliwe dla idei umiarkowania i moralności społecznej jak i prohibicja obejmująca cały kraj. Słuszność tej oceny potwierdziła zresztą ankieta rozpisana przez organizację, mająca na celu zebranie danych co do stanu trzeźwości w różnych okręgach kraju. Ankietę tę przeprowadzono w swoim czasie przewidując, że projekt będzie wniesiony pod obrady Izby niższej. Zwolennicy trzeźwości nie osiągnęli nic nadto, jak stopniowe redukowanie w pewnych gminach wiejskich półwyspu Jutlandji ilości wyszynków i miejsc sprzedaży trunków. Podstawą zastosowania tej redukcji było reaktywowanie prawa, które zarządza, że w gminach wiejskich wyszynk i handel trunkami odbywać się może jedynie na podstawie koncesji otrzymanej od rady gminnej. W gminach zatem w których antialkoholicy posiadają więcej mandatów w Radzie gminnej,

bądź też mają większe wpływy na obrady gmin, restauratorzy i handlujący napojami alkoholowemi nie mogą liczyć na otrzymanie koncesji.

Liga zwróciła się do szeregu osób, znających stosunki lokalne, z prośbą o wypowiedzenie się co do rozwoju trzeźwości w gminach opanowanych przez ruch prohibicyjny. W większości sprawozdań otrzymanych jako odpowiedź powiedziano, że w suchych gminach rozwija się w szybkiem tempie handel potajemny i, że często na przyjęcia i zebrania towarzystkie odbywające się w lokalach, w których zabroniono sprzedawać alkohol, goście sami przynoszą ze sobą trunki i piją bądź to w samym lokalu bądź też w jego sąsiedztwie.

Dowody zebrane przez Ligę i przedstawione komu należy wzmocniły niechęć Parlamentu do idei „lokalnych prohibicji". Niektórzy skrajni prohibicjoniści wskutek tego stracili nadzieję na możność wprowadzenia prohibicji w sposób wzmiankowany i postanowili w przyszłości jąć się innych sposobów. Jest tu mowa o tem, by wymóc na Rządzie decyzję, by wszystkie sprawy dotyczące napojów alkoholowych były powierzone specjalnemu urzędowi, który miałby podwójne zadanie, administrowania prawodawstwem dotyczącem napojów alkoholowych i systematycznej pracy nad zmniejszeniem spożycia alkoholu. W drugim rzędzie wchodzi tu w grę zmonopolizowanie produkcji i handlu napojami alkoholowemi w najszerszych granicach. Z chwilą gdy rząd zostanie panem rynku będzie mógł wówczas dowolnie ustalić ilość napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia. Projekty te ukazały się w roku 1930 i szeroko były komentowane w prasie. Jednakże nie zyskały wielu zwolenników nawet w kołach prohibicjonistów, a twórcy projektów nie mają już dziś żadnych złudzeń co do ich wprowadzenia w życie.

Ludność niechętnie przyjęłaby powstanie nowych urzędów, jak rówineż zawsze była przeciwna wkraczaniu państwa w dziedziny przemysłu i handlu. Należy przytem zaznaczyć, że w chwili obecnej w Danji są u władzy socjaliści, i że ze względów czysto programowych i zasadniczych idea całkowitej lub częściowej monopolizacji produkcji i handlu napojami alkoholowemi jest dla rządu pociągająca.

Przemysł i przedsiębiorstwa handlowe, zagrożone w swoim bycie przez propagandę prohibicjonistów, zgrupowane w oddziejnej organizacji, muszą pilnie czuwać nad temi projektami, gdyż sam fakt istnienia tych projektów i zainteresowania jakie budzą, jest dowodem grożącego niebezpieczeństwa.

Rozdźwięki, jakie panują w tej materji w łonie organizacji prohibicjonistów, łagodzą nieco siłę ich wystąpień. Przemysł i handel wobec tego nie obawiają się by ograniczenia, jakich żądają prohibicjoniści, miały znaleźć wyraz w prawowadstwie najbliższego okresu.

Ważkiem zagadnieniem pozostaje nadal sprawa nadmiernego opodatkowania alkoholu, czy winno i czy może być nadal utrzymane w obecnej wysokości, czy też należałoby je zmniejszyć ze względu na fluktuacje handlowe, jakie zachodzą w latach ostatnich. Gdyż nie licząc wyjątkowych wypadków, o dobrym wyniku, silne zwiększenie podatku o charakterze fiskalnym, bezspornie posiada dużo stron ujemnych. Trudno jest ustalić i skontrolować w jakich granicach istnieje dziś

---

71) Inż. MARJAN KIWERSKI.

Dzieje piwowarstwa.

Piwowarstwo hiszpańskie, przystosowując się do postępów wiedzy fachowej sąsiadów bliższych i dalszych, zakłada i prowadzi browary podług najnowszych zasad nowoczesnej techniki piwowarskiej. W niektórych browarach hiszpańskich wprowadzono nawet w latach powojennych urządzenia fermentacyjne i składowe według systemu Nathan'a, a lata ostatnie zastosowały w szeregu browarów i „ostatnie słowo" nowoczesnej techniki piwowarskiej — kadzie fermentacyjne i zbiorniki składowe żelazo - betonowe systemu „Rostock'a".

W roku 1892 Hiszpanja posiada 64 browary, produkujące ogółem około 150 tysięcy hektolitrów piwa.

W r. 1907 — 40 browarów hiszp. produkuje 283 tys. hl.
„ „ 1911 — 41 „ „ „ 390 „ „

W latach powojennych produkcja ogólna piwa w Hiszpanji wynosi:

w roku 1925/1926 — 425 tys. hl.
„ 1928 — 620 „
„ 1929 — 670 „

Spożycie piwa na głowę ludności wynosi w Hiszpanji przed wojną przeciętnie 2 litry, po wojnie światowej tylko półtora litra.

Holandja. Kraina tysiącznych odmian tulipanów i rozległych pól kwiatowych, na ziemiach, słynnych „polderach", ciężką pracą wiekową otchłaniom morza wydartych, już w wieku trzynastym znaczne ilości piwa sprowadza z miast hanzeatyckich. W roku 1274 przybywają do Holandji transporty piwne z Bremy, w początkach wieku piętnastego wziętością ogólną cieszy się tam piwo hamburskie.

Holandja sprowadziła ogółem piwa:

w roku 1888 — 34 tys. hl.
„ 1901 — 31 „

przemyt alkoholu, w każdym jednak razie sprawozdania policji z całą pewnością pozwalają stwierdzić, że coraz więcej spożywa się przemycanych trunków.

Jeżeli różnica ceny napojów legalnych i przemycanych dalej będzie rosnąć, rząd będzie miał do czynienia z coraz większemi trudnościami przystosowania wysokiego podatku od alkoholu i wcześniej czy później dojdzie do wniosku, że szedł przeciw własnym interesom, podwyższając podatek w roku 1930, właśnie wówczas, gdy należało już oddawna podatek ten obniżyć. (C. d. n.).

ŚWIATOWA PRODUKCJA PIWA W ROKU 1930.

Według przybliżonych danych światowa produkcja piwa w roku 1930 wynosiła 197,000,000 hl. W porównaniu do obliczeń roku 1929 obserwujemy wzrost spożycia wynoszący około 6,5%.

W poszczególnych krajach wyprodukowano:

Niemcy	48,486,000 hl.	(—)
W. Brytanja	30,768,000 „	(—)
St. Zjednoczone	28,000,000 „	(+)
Francja	18,160,000 „	(+)
Belgja	15,030,000 „	(—)
Czechosłowacja	11,410,000 „	(—)
Austrja	5,083,000 „	(—)
Irlandja	3,663,000 „	(+)
Australja (1929)	3,350,000 „	(—)
Rosja	3,049,000 „	(+)
Szwecja	2,982,000 „	(+)
Kanada (1929)	2,793,000 „	(+)
Szwajcarja	2,610,000 „	(+)
Polska	2,432,000 „	(—)
Holandja (1929)	2,316,000 „	(+)
Danja	2,298,000 „	(+)
Argentyna (1929)	2,132,000 „	(+)
Brazylja (1929)	1,766,000 „	(+)
Japonja (1929)	1,633,000 „	(+)
Włochy	812,000 „	(—)
Hiszpanja	794,000 „	(+)
Meksyk (1929)	720,000 „	(+)
Rumunja	632,000 „	(—)

w roku 1905 — 38 tys. hl.
„ 1907 — 39 „
„ 1927 — 69 „

Przywożone w latach powojennych do Holandji piwo pochodzi przeważnie z Dortmundu i Pilzna. Holenderskie cło przywozowe wynosi 12 guldenów holenderskich od 1 hektolitra piwa beczkowego, a piwo butelkowe musi dopłacać dodatek w wysokości 8% wartości produktu.

W różnych okresach czasu Holandja wywozi następujące ilości piwa własnego:

w roku 1888 — 47 tys. hl.
„ 1901 — 71 „
„ 1905 — 75 „
„ 1907 — 75 „
„ 1908 — 74 „
„ 1909 — 76 „
„ 1924 — 77 „
„ 1927 — 149 „

Wywóz piwa holenderskiego począwszy od roku 1927 wzrósł znacznie, a piwo holenderskie znajduje chętnych nabywców w Anglji, Belgji, Indjach holenderskich, Indjach angielskich, Egipcie i in.

Holandja posiada browarów:

w roku 1884 — 500
„ 1892 — 503
„ 1901 — 494
„ 1905 — 470
„ 1907 — 460
„ 1912 — 460

Po wojnie światowej 1914 — 1918 w roku 1927 w Holandji znajduje się tylko 190 browarów czynnych, a w tej liczbie 20 browarów należy do kategorji przedsiębiorstw większych, na które przypada 88% produkcji ogólnej, reszta browarów (170) wytwarza zaledwie 12% ogólnej produkcji piwa.

Produkcja ogólna piwa holenderskiego wynosi:

Jugosławja	600,000 „	(?)
N. Zelandja	580,000 „	(—)
Czyli	560,000 „	(?)
Norwegja	525,000 „	(+)
Węgry	446,000 „	(—)
Finlandja	424,000 „	(+)
Afryka Poł.	323,000 „	(—)
Kuba	204,000 „	(—)
Kolumbja	200,000 „	(—)
Urugwaj	152,000 „	(—)
Peru	144,000 „	(+)
Algier	140,000 „	(+)
Indje (1929)	118,000 „	(+)
Litwa	114,000 „	(+)
Wenecuela	111,000 „	(—)
Łotwa	106,000 „	(+)
Portugalja	100,000 „	(?)
Chiny	96,000 „	(+)
Grecja	95,000 „	(+)
Panama	81,000 „	(+)
Ekwador	80,000 „	(—)
Estonja	69,000 „	(—)
Boliwja (1929(	66,000 „	(—)
Egipt	57,000 „	(—)
Bułgarja	51,000 „	(—)
Turcja	41,000 „	(+)
Filipiny	40,000 „	(?)
Kongo	32,000 „	(+)
Salwador (1929)	20,000 „	(?)
Paragwaj	19,000 „	(?)
Kosta - Rica	15,000 „	(—)
Honduras	12,000 „	(—)
Gwatemala	11,000 „	(—)
Nikaragua	10,000 „	(+)
Haiti	5,000 „	(?)
Jamaika	4,000 „	(—)

Niemcy straciły w porównaniu do roku poprzedzającego 15%, W. Brytanja 3%, Belgja 4,5%, Czechosłowacja 6%, Austrja 3,5%, Polska 7%, Włochy 28%, Rumunja 25%, Węgry 26%.

Zyskały: Francja 3%, Irlandja 5%, Szwajcarja 2,5%, Holandja 2%, Danja 9%, Szwecja 46%.

W kolejności podług produkcji piwa w roku 1930 Polska zajmuje 14 miejsce. Udział w produkcji wynosi zaledwie 1,218%.

---

w roku 1884 — 1456 tys. hl.
„ 1888 — 1521 „
„ 1892 — 1468 „
„ 1901 — 1703 „
„ 1905 — 1609 „
„ 1907 — 1593 „
„ 1909 — 1471 „
„ 1910 — 1509 „
„ 1911 — 1950 „
„ 1912 — 1920 „
„ 1923 — 1886 „
„ 1925 — 2000 „
„ 1927 — 2109 „
„ 1928 — 2273 „

Cyfra spożycia piwa na głowę ludności Holandji wypadała:

w roku 1883 — 42 ltr.
„ 1884 — 40 „
„ 1892 — 31 „
„ 1905/1909 — 29 „
w roku 1919/1922 — 21 hl.
„ 1927 — 25 „

Spożycie ogólne piwa w Holandji wynosi w roku 1927 — miljon osiemset dwadzieścia dziewięć tysięcy hektolitrów.

Jugosławja. W rzędzie państw i narodów, składających się na dzisiejsze królestwo SHS, Stara Serbja posiadała:

w roku 1888/1892 — 13 browarów
„ 1905/1906 — 9 „
„ 1907/1911 — 10 „

Po wojnie światowej 1914/1918 Jugosławja w roku 1924/1925 wytwarza piwo w 29 browarach, z tej liczby 8 browarów pracuje w Starej Serbji, a 21 w dzielnicach pozostałych.

W roku 1926 czynnych jest ogółem czterdzieści browarów: 5 w Słowacji, 14 w Kroacji, 3 w Bośni i 18 w Starej Serbji.

INTERPRETACJA ART. 92 USTAWY O PODATKU PRZEMYSŁOWYM.

Art. 92 ustawy o podatku przemysłowym nadaje duże uprawnienia władzom skarbowym w zakresie pierwszeństwa zaspokojenia wierzytelności z tytułu podatku przemysłowego na majątku ruchomym podatnika. Ponieważ w praktyce szerokie ujęcie uprawnień władz skarbowych doprowadzało do szeregu trudności, Ministerstwo Skarbu na skutek starań Izby Warszawskiej oraz Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, okólnikiem z dnia 4.XII.1930 roku L. D. P. 18214/1 ograniczyło możność dochodzenia podatku przemysłowego do majątku przedsiębiorstwa, stanowiącego własność tegoż przedsiębiorstwa.

Jednakże wobec dalszych wątpliwości władz skarbowych, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 15 b. m. 1931 r. L. D. V. 4995/1 wyjaśniło, że powyższe ograniczenie dotyczy tych wszystkich wypadków, w których realizowanie należności podatkowych z majątku ruchomego, znajdującego się w przedsiębiorstwie, a nie stanowiącego własności płatnika, byłoby przerzuceniem ciężaru podatkowego na osoby trzecie, luźnie tylko związane z przedsiębiorstwem. Zarazem Ministerstwo wyjaśniło, że kwestja obywatelstwa osoby, oddającej swe towary bądź do komisowej sprzedaży, bądź też do przeróbki lub przechowania i t. p. jest bez znaczenia, a ponadto zarządziło, iż wyłączenie z pod egzekucji znajdujących się w przedsiębiorstwie ruchomości, należących do osób trzecich, nastąpić może jedynie pod warunkiem istnienia niewątpliwego prawa własności tychże osób.

Ostateczne rozstrzygnięcie istniejących wątpliwości posiada duże znaczenie dla stosunków w obrotach wewnętrznych i w wymianie zagranicznej.

Największym browarem jugosłowiańskim jest obecnie browar Weiferta w Belgradzie, produkujący około stu tysięcy hektolitrów piwa. Dalsze miejsca pod względem wielkości produkcji zajmują browary: „Agram" (75 tys. hl.), „Union" (72 tys. hl.), „Bailong" w Belgradzie (68 tys. hl.), „Kosovljanin" Sp. Akc. w Jagodzinie (66 tys. hl.), Spółka Akcyjna w Serajewie i t. d.

Jako kraj posiadający bardzo dobre warunki dla uprawy chmielu Jugosławja, która, jak pisze p. Stanisław Dębczyński („Światowy kryzys chmielarstwa" — „Przemysł Piwowarski" Nr. 36 z roku 1930), „w 1920 roku miała zaledwie 1153 hektary plantacji chmielu, stworzyła w latach 1925/1928 olbrzymi areał, równy niemal Żateckiemu".

Jugosławja produkuje chmielu:

w roku	1925 —	50	tys. cnt. mtr.
„	1929 —	83	„

Produkcja piwa wynosiła dawniej w samej tylko Serbji:

w roku	1888 —	50	tys. hl.
„	1895 —	60	„
„	1900 —	70	„
„	1905 —	68	„
„	1906 —	82	„
„	1907 —	85	„
„	1908 —	68	„
„	1909 —	94	„
„	1910 —	109	„
„	1911 —	149	„

W tym okresie czasu przywożono do Serbji piwa obcego:

w roku	1888 —	3400	hektolitrów
„	1900 —	4100	„
„	1905 —	9300	„
„	1909 —	1300	„

(D. c. n.).

Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Spożycie piwa. W czerwcu sprzedano piwa 258.514 hl. t. j. o 39.040 hl. mniej aniżeli w czerwcu roku poprzedniego. Spadek zatem wynosi 13%. Z tytułu akcyzy od piwa wpłynęło do skarbu w lipcu 1.427 000 zł. t. j. o 200 000 zł. mniej aniżeli w lipcu roku poprzedniego.

Sprzedano piwa:

Miesiące	1930	1931	Różnica	%
Styczeń . .	162.769	132.427	— 30.342	18.0
Luty . . .	144 292	110.879	— 33.423	23.2
Marzec . .	145.741	112.681	— 33.060	22,7
Kwiecień .	196.466	271.014	+ 74.548	27,5
Maj . . .	236.321	242 572	+ 6.251	2,5
Czerwiec .	297.554	258.515	— 39.040	13 0
Razem	1.183 143	1.128.087	— 55.056	4.6

Wpływy akcyzowe (bez Górnego Śląska).

Miesiące	1930	1931	Różnica
Styczeń . . .	973.000	745.000	- 228.000
Luty . . .	883 000	731.000	— 152 000
Marzec . . .	781.000	612.000	— 169.000
Kwiecień . .	789.000	622.000	— 167 000
Maj	1.069.000	1.496.000	+ 427.000
Czerwiec . .	1 289.000	1.339 000	+ 50.000
Lipiec . . .	1.627.000	1.427.000	200 000
Razem .	7.411.000	6.972 000	— 439 000

ZAWIADOMIENIE.

Począwszy od dnia 30 b. m. numer telefonu

Centralnego Związku Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w R. P.,
Związku Właścicieli Browarów w Polsce,
oraz Redakcji i Administracji „Przemysłu Piwowarskiego"

po zautomatyzowaniu zmieniony będzie na **9-05-96.**

Redaktor: W. Adam. - - - - Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej.

Drukarnia i Litografja „JAN COTTY" w Warszawie, Kapucyńska 7.